

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

17 травня 2012 року

№18 (2994)

Шановні колеги!

Третій суботи травня ми відзначаємо День науки. Це наше з вами свято, день, що органічно увійшов до календаря знаменних дат нашого дослідницького університету.

Сучасний світ – це, до певної міри, світ наукових досягнень і розвинених технологій. Вони, у кінцевому підсумку, визначають нині рівень цивілізації людства. У таких умовах забезпечити економічне зростання держави можна лише спираючись на розвиток науки і техніки. Передумовою цього є плекання і постійне вдосконалення системи підготовки кваліфікованих кадрів, здатних не лише працювати з сучасними технологіями, а й пропонувати власні шляхи розв'язання всіх нових проблем, які з регулярністю маєтника постають перед суспільством. Мало не щороку з'являються нові сфери науки і технологій, які потребують відходу від традиційних поглядів на таку підготовку. Це, у свою чергу, змушує нас шукати і реалізовувати

нові, креативні методики навчання. Вони мають ґрунтуватися на передових наукових дослідженнях, надто – у вищому технічному навчальному закладі.

Для нашого університету з його славними традиціями і потужними науковими школами це особливо важливо. Адже як у системі української освіти, так і в системі вітчизняної науки ми вже посли своє власне місце. В багатьох галузях – це місце безумовного лідера. Цим ми завдячуємо не лише нашим видатним попередникам, але й нинішнім науково-педагогічним працівникам, дослідникам, докторантам, аспірантам і студентам, які гідно несуть звання київських політехніків. Усім вам, дорогі друзі!

Тож кожному з вас, шановні колеги, я бажаю успіхів на нелегкому, але такому щасливому шляху наукових пошукув і знахідок. Нехай ніколи не зраджує вас жажда до нових знань, нехай завжди супроводжує нахнення. Міцного здоров'я вам, життєвої енергії і нових досягнень в улюблений справі!

З Днем науки вас, дорогі друзі!

М.З.Згуровський, ректор НТУУ "КПІ"

Конференція імені Михайла Кравчука

Урочисте відкриття конференції

19-21 квітня в нашему університеті пройшла XIV Міжнародна наукова конференція імені академіка Михайла Кравчука. Його девізом були слова: "Моя любов – Україна і математика". Конференція також працює під цим девізом. Вона вшановує пам'ять ученого і педагога – патріота України і дає можливість математикам різних країн зустрітися, поспілкуватися, обговорити актуальні проблеми своєї науки за напрямами, що розвивають творчий спадок М.Кравчука, у

секціях "Диференціальні та інтегральні рівняння, їх застосування", "Алгебра, геометрія. Математичний та чисельний аналіз", "Теорія ймовірностей та математична статистика", "Історія та методика викладання математики".

Михайло Пилипович Кравчук (1892-1942) – найвизначніший український математик ХХ сторіччя. Його наукові праці увійшли до скарбниці світової науки. М.Кравчук був засновником математичних кафедр у

кількох київських інститутах, створював українську математичну термінологію, організував першу в Україні математичну олімпіаду для школярів. Він навчав математики Архипа Толіпана, Сергія Корольова, Володимира Челомея – майбутніх знаменитих головних конструкторів.

На урочистому відкритті конференції виступили: Михайло Згуровський – ректор нашого університету, академік НАН України, незмінний голова оргкомітету конференції; Євген Сверстюк – письменник-дисидент, лауреат Шевченківської премії; Максим Стріха – голова Громадської ради при Державному агентстві з питань науки, інновацій та інформатизації України, вице-президент АН Вищої школи України, д. ф.-м. н., член Національної спілки письменників України; Михайло Городній – декан механіко-математичного факультету КНУ ім. Т. Шевченка, д. ф.-м. н., проф.; Олександр Якобріс – режисер, автор фільму "Голограф академіка Кравчука", Машур Бані Ата – професор з Кувейту, представники сіл Човнія, де народився і виріс Михайло Кравчук, і Саварка, де він працював учителем математики і директором школи, та інші. Вела пленарне засідання д. ф.-м. н., проф. Н. О. Вірченко, яку називають духовною дочкою Михайла Кравчука. Вона дуже багато робить для увічнення пам'яті ве-

лікового математика. Саме з її ініціативи пройшла перша конференція ім. М.Кравчука.

Цьогорічну конференцію можна назвати двічі ювілейною – вона відбулася у рік 120-річчя від дня народження великого математика і через двадцять років після першої. За цей час склалися певні традиції, одна з яких – широка географія учасників і значна їхня кількість. Зокрема, цього року їх було понад 1500 з 19 країн світу!

Ювілей ученого в цьому році вперше відзначається на державному рівні – згідно з постановою Верховної Ради України від 11 січня 2012 р. На радіо і телебаченні пройдуть тематичні передачі, присвячені вченому, будуть видані і перевидані книги про нього, пройде конференція у Волинському університеті (м. Луцьк), будуть розширені експозиції про М.Кравчука у музеях, пройдуть математичні олімпіади в школах України. Є намір спорудити пам'ятник Михайлу Кравчуку в м. Магадані, поблизу якого він загинув у колимських таборах. Пройдуть загальні збори НАН України, присвячені академіку Михайлу Кравчуку. Отже, ще більше людей довдається про велич української математики і сповниться гордістю за нашу історію.

І через сім десятиліть після смерті Михайло Кравчук живе – у формулakh, статтях, книжках, конференціях.

М.Петренко

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1 Технічний вернісаж

2 Презентація наукових програм JSPS

3 Конференція з хімічної технології

4 Семінар у Науковому парку

Ними пишається IXФ

3 Вчені ТЕФ – енергетици

4 Зелене чудо

Технічний вернісаж у ДПМ

25 квітня в Державному політехнічному музеї при НТУУ "КПІ" відкрилася виставка науково-дослідницьких та проектних робіт учнів-членів Київської малої академії наук учнівської молоді "Технічний вернісаж". Виставку організовано в рам-

ках VI Всеукраїнського фестивалю науки у 2012 році і Днів науки НТУУ "КПІ".

Показово, що виставка проходить у Великому залі Державного політехнічного музею, який уже давно підтримує дружні стосунки з МАН,

причому відносини ці підкріплена ще й довгостроковим договором про співпрацю. Понад те, школярі – учасники Малої академії наук – завжди бажані гості і повноправні учасники всіх наукових заходів, які проводяться в КПІ, – наукових читань, конференцій, круглих столів тощо. Про це говорив у своєму виступі перед юніми експонентами проректор з наукової роботи НТУУ "КПІ" академік НАН України Михайло Ільченко.

"Технічне відділення Малої академії наук багато років співпрацює з КПІ та його окремими підрозділами – Механіко-машинобудівним інститутом, факультетом авіаційних і космічних систем, інженерно-фізичним факультетом, Фізико-технічним інститутом. Цього року до цієї роботи долучились ще й приладобудівний факультет та факультет електроніки, – підkreслiv він, звертаючись до учасників виставки. – Ми вітаємо бажання молоді навчатися в КПІ, кожного з вас ми знаємо особисто, чекаємо вас як майбутніх студентів славетної Київської політехніки. Ваш

сьогоднішній старт дає надію, що ви станете переможцями студенцьких міжнародних конкурсів, нашими майбутніми аспірантами, видатними інженерами і науковцями!"

Першу екскурсію по виставці провела керівник відділення технічних наук КНУ ім. Малої академії наук Вікторія Попова. Вона докладно розповіла про кожну з представлених робіт та про їх авторів. А про окремі особливості своїх розробок розповіли гостям виставки самі юні науковці і винахідники. Варто зауважити, що в основі більшості представлених експонатів лежать надзвичайно цікаві наукові ідеї, які вже встигли високо оцінити поважні науковці та представники промисловості й бізнесу – недарма ж ця низка проектів уже отримала нагороди різноманітних виставок і конкурсів ді-

тичної та юнацької науково-технічної творчості. Серед дипломантів цих конкурсів, чиє роботи можна побачити на виставці в Державному політехнічному музеї, Ірина Черній, яка посіла II місце у Міжнародному конкурсі молодих науковців у Пекіні, Євгенія Сорока, яка представляємо юніх українських науковців у США на конкурсі "Intel Techno", Антон Литвинюк – переможець конкурсу "Ярмарка ідей на Юго-Западі" в Москві та інші. До речі, їх дипломи також представлені на стендах. Інф. "КПІ"

Презентація наукових програм JSPS

24 квітня в НТУУ "КПІ" відбулася семінар-презентація наукових програм Японського товариства сприяння науці JSPS (Japan Society for Promotion Science).

"Я сподіваюся, що наша зустріч створить надійне підґрунтя для вибудування подальших відносин між українськими і японськими дослідниками", — наголосив, відкриваючи семінар, ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згуровський.

У зустрічі взяли участь Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Тої Саката, начальник відділу країн Східної Азії Четвертого територіально-го департаменту МЗС України Валерій Александрук, директор Державного фонду фундаментальних досліджень України Богдан Кияк, директор європейського офісу Японського товариства сприяння науці (м. Бонн) Кеїчі Ко-

даїра, директор Українсько-Японського центру НТУУ "КПІ" Осаму Мідзутані, молоді науковці, докторанти і аспіранти з НТУУ "КПІ", Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка, Києво-Могиліанської академії, Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова, інших ВНЗ та науково-дослідних інститутів України.

"JSPS є єдиним незалежним агентством в Японії, місія якого полягає у фінансовому сприянні науці, наданні допомоги молодим ученим, підтримці дослідників і заохоченні наукових обмінів, — відзначив у виступі перед учасниками зустрічі Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Тої Саката. — Щорічний бюджет JSPS для підтримки дослідників, що працюють у різних галузях науки — від соціальних і гуманітарних до природничих,

— становить понад 3 млрд доларів США. Тож фонд проводить семінари, забезпечує наукові обміни і спільні дослідження, надає сприяння молодим ученим і запрошує зарубіжних науковців до Японії. Я вважаю, що сьогоднішній семінар є відправною точкою для розвитку подальшого співробітництва між Японією та Україною".

Докладну інформацію про діяльність Японського товариства сприяння науці, що існує вже 80 років, та простилендіальні програми для іноземних дослідників, які відтепер стають доступними і для українських учених, розповів учасникам зустрічі Кеїчі Кодаїра. Можливості для них відкриваються дуже широкі: в Японії нині працують приблизно 80 національних і 125 приватних університетів. Понад те, у структурі цих навчальних, чи, радше,

науково-навчальних, закладів є 20 науково-дослідних інститутів, з ними співпрацюють 70 науково-дослідних інститутів та загальнонаціональні дослідницькі організації в галузі космічних досліджень, досліджені океану, матеріалознавства, промисловості тощо. Практично всі вони задіяні в програмах JSPS. Тож ті, хто прийшов на семінар, отримали інформацію про можливість участі у програмах, які надають докторські стипендії для іноземних учених на термін від 12 до 24 місяців, у довгострокових (від 61 дня до 10 місяців) і короткострокових (14-60 днів) стипендіальних програмах та в програмах співробітництва наукових установ. Насамінець представники JSPS відповіли на запитання присутніх.

Дмитро Стефанович

Виступає Кеїчі Кодаїра

Конференція з хімічної технології

4-6 квітня 2012 року на хіміко-технологічному факультеті пройшла III Міжнародна конференція студентів, аспірантів та молодих учених, присвячена фундаментальним і практичним питанням у галузі хімії та хімічної технології.

На відкритті конференції в залі засідань Вченої ради були присутні: декан ХТФ, голова оргкомітету конференції д.т.н., професор І.М.Астrellін, заступник першого проректора І.О.Мікульського, заст. проректора за наукової роботи В.А.Барбаш, начальник управління водних екосистем та ресурсів Г.М.Петрук, член-кореспондент НАН України Г.Г.Гнесін, директор ПАТ АК "Київводоканал" В.Г.Ченчевий, директор асоціації "Міжнародні водні інновації" О.В.Тупін, віце-президент "Союзу хіміків України" к.т.н. І.М.Новиков, представник Норвезького університету природничих наук м. Осло Лелум Мамперума та інші поважні особи.

Проведенню конференції сприяли ТОВ "Макрохім", "Gigamir", ТОВ "Агромат", "DOW", "Союз хіміків України" та інші.

Бажання взяти участь у конференції та опублікувати результати своїх досліджень у збірнику тез доповідей виявили більше 300 студентів,

Виступає І.М. Астrellін

аспірантів та молодих учених з різних країн, що говорить про прагнення молодих людей до пізнання та обміну науковим досвідом. Виступили з доповідями 90 дослідників. Крім доповідачів з України, у конференції взяли участь дослідники з Франції, Норвегії та Білорусі. Працювали секції органічної хімії, неорганічної хімії, електрохімії, неорганічного матеріалознавства, хімічної кібернетики, екології. Найбільшою кількістю доповідей відзначились секції неорганічного матеріалознавства, електрохімії та екології. Важливо відмітити, що після доповіді кожна робота обговорювалася учасниками конференції та науковцями, присутнimi на засіданнях секцій. Робота кожного науковця була критично оцінена і кожен отримав корисні поради, які так необхідні в роботі починаючого науковця.

Г.С. Васильєв,
представник оргкомітету,
аспірант ХТФ

Ними пишається IXФ

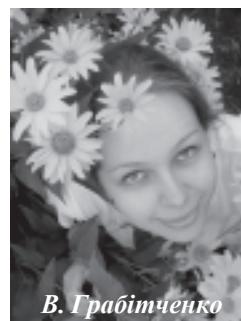
Кращих студентів, які мають вагомі здобутки в навчанні, дослідницькій та громадській роботі, традиційно відзначають підвищеними стипендіями. Цього семестру вагомий фінансовий додаток отримали вихованці IXФ, про яких подальша розповідь.

П'ятикурсниця Ольга Арсенюк — майбутній фахівець з машин та технологій пакування, нині в магістратурі працює над темою "Сортuvання полімерних матеріалів методом гідросяперації" під керівництвом к.т.н., доц. І.В.Коваленка. У вільний час любить читати, інколи вишивати та спілкуватися з друзями.

"Для мене отримання стипендії ректора стало не тільки грошово винагородою, а й визнанням моєї сумлінної праці протягом чотирьох років. Хочу ціло подякувати за те, що адміністрація університету заохочує студентів, які сумлінно навчаються. Майбутнім стипендіатам хочу побажати наснаги в навчанні та впевненості у собі", — говорить студентка.

О. Арсенюк

В. Грабітченко

Валентина Грабітченко уже отримала диплом бакалавра з відзнакою, після закінчення вишу вона опікуватиметься охороною навколошнього середовища та збалансованим природокористуванням. А поки що під керівництвом д.т.н., проф. М.Д.Гомелі досліджує ефективність алюмінієвих коагулантів при очищенні водних розчинів. Обіймає посаду проф-групорга групи, професійно займається великим тенісом, захоплюється спортивно-бальними танцями, турбується про домашніх звіяток.

Людмила Летушко, студентка 5-го курсу кафедри ХПСМ вважає завзятість та наполегливість

Л. Летушко

характеру, які допомагають їй подужати безліч справ та досягти успіхів. Перші кроки в науку вона робить разом із наставниками — доцентами І.Л.Шилович та Г.М.Васильченко. Людмила любить спілкуватися з друзями, активно відпочивати, слухати музику. Своїм ровесникам бажає творчих успіхів, натхнення в навчанні та роботі, креативних ідей.

Юлія Мазна — майбутній фахівець з екології та охорони навколошнього середовища. Під керівництвом к.т.н., доц.

Т.О.Шаблій вона займається питаннями очистки природних та стічних вод, має публікації та виступи на наукових конференціях. Захоплюється танцями та гімнастикою.

Олександр Мартем'янов вступив до НТУУ "КПІ" у 2007 році на інженерно-хімічний факультет за спеціальністю "Машини і технологія пакування". Він вважає цю спеціальність актуальною і бачить широкі перспективи її розвитку та застосування в Україні. Останнім часом зацікавився механотронікою, працює під керівництвом к.т.н., доц. кафедри ХПСМ І.В.Коваленка.

Взяв участь у конкурсному відборі на навчальний курс

О. Мартем'янов

з "Робототехніки" у Фінляндії та пройшов відбір. У вільний час захоплюється туризмом, є засновником і керівником ФотоШколи КПІ.

Наталія Потебня навчається на 5-му курсі за спеціальністю "Машини і технологія пакування". Вважає свою спеціальність дуже перспективною в майбутньому. На даний час під керівництвом к.т.н., доц. кафедри ХПСМ І.В.Коваленка займається дослідженнями, що стосуються сортування полімерних відходів, вільний час присвячує лижному спорту та дайвінгу, по-люблєє готовувати.

Отримання стипендії ректора та іменної стипендії депутата Д.Й.Андрієвського вважає великою честью для себе. "Це визнання не тільки моєї наполегливої праці, а й викладачів кафедри. Завдяки знанням, отриманим від них, та їх підтримці я досягла успіху", — поділилася студентка. Майбутнім стипендіатам бажає бути відповідальними, цілеспрямованими і ніколи не здаватися, адже саме ці якості притаманні переможцям.

Людмила Легень, методист деканату IXФ

Н. Потебня

Виступає С.В. Чікін

передбачає підготовку спеціалістів-універсалів, які вміють не лише набути права на об'єкти інтелектуальної власності, а й беруть участь у їх створенні, комерціалізації та впровадженні. Свідченням такої результативної роботи кафедри був захист магістерської роботи студентом О.В.Гришком, який є автором 8 патентів України, а також нагороджений Грамотою Державного департаменту інтелектуальної власності з врученням нагрудного знака "Творець".

На семінарі були заслушані цікаві доповіді та презентації, серед яких варто відзначити наступні: "Історичні аспекти розвитку правовідносин у сфері інтелектуальної власності" (доц. С.В.Чікін); "Проблеми законодавства в галузі набуття прав на різni об'єкти права інтелектуальної власності" (доц. А.С.Ромашко); "Знаки для товарів та послуг. Засоби індивідуалізації" (Н.О.Залоєва); "Енциклопедія винахідництва і творчості" (Д.В.Хмельницька); "Еволюція розвитку токарних верстатів" (К.Ю.Литовка). На завершення засідання активність науки та індустрії виявилася в підкреслити значення інновацій у повсякденному житті людини і в досконаленні суспільства.

З нагоди цьогорічного свята пакування, темою якого була "Новатори-практиди", 25 квітня у виставковому залі Наукового парку "Київська політехніка" відбулася науково-практичний се-

мінар для співробітників та студентів, організований відділом з питань інтелектуальної власності НТУУ "КПІ" (керівник — к.т.н. В.М.Павшук) та кафедрою конструювання верстатів та машин ММІ (зав. каф. — професор, д.т.н., заслужений діяч науки і техніки України В.Б.Струтинський), на якій внаслідок набутого багаторічного досвіду викладання курсу "Основи технічної творчості", натхненником і автором якого був заслужений винахідник України проф. Ю.М.Кузнєцов, ще в 2002 році відкрито спеціальність "Інтелектуальна власність", а в 2009 р. ліцензовано магістратуру з інтелектуальної власності. Концепція підготовки фахівців з інтелектуальної власності на кафедрі

А.К.Скуратовський, доц., секретар експертно-консультативної комісії з питань інтелектуальної власності НТУУ "КПІ", заслужений винахідник

